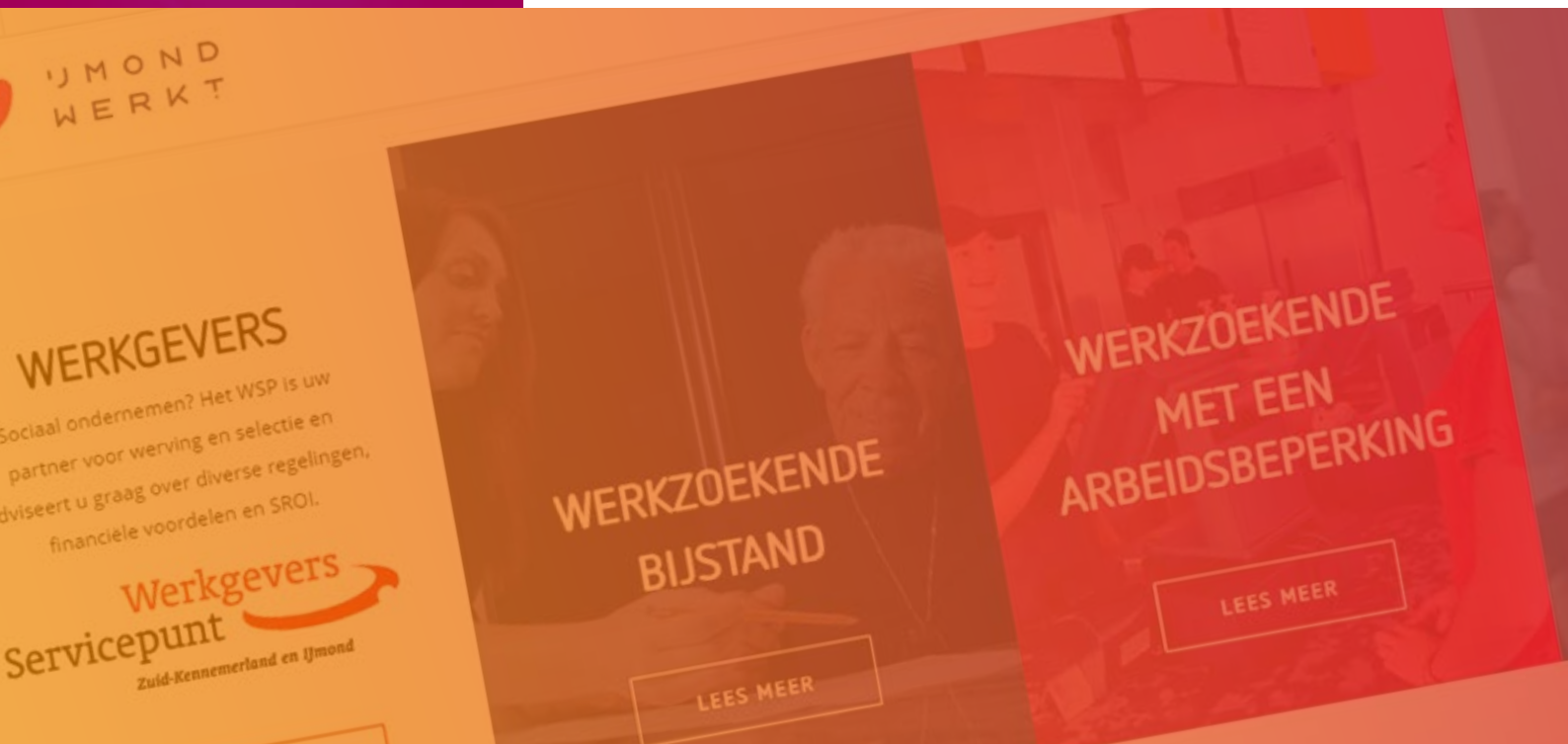

I J M O N D
W E R K T

RAPPORT
DIGITALE TOEGANKELIJKHEID

Een toegankelijke website voor
IJmond Werkt!
Quicksan WCAG 2.1

30-04-2021

www.ijmondwerkt.com/toegankelijkheid/

Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid verplicht overheidsinstanties tot het nemen van maatregelen om te voorkomen dat digitale informatie en dienstverlening mensen met een functiebeperking buitensluit. Deze verplichting geldt voor websites, apps en (nieuwe) intranet-omgevingen. Voor de website van IJmond Werkt! geldt deze verplichting vanaf 23 september 2020.

IJmond Werkt! is voornemens <https://ijmondwerkt.com/>, hierna de website genoemd, te optimaliseren op het vlak van toegankelijkheid overeenkomstig het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid. Hiertoe wordt een externe toegankelijkheidstest uitgevoerd door Your Personal Agency (YPA).

Dit toegankelijkheidsonderzoek is van toepassing op de inhoud van de website van IJmond Werkt! YPA voert een quickscan uit die resulteert in een eerste inventarisatie van werkzaamheden die in overleg doorgevoerd moeten worden om aan toegankelijkheidseisen te voldoen. Deze inventarisatie is vastgelegd in dit document.

Opbouw document

Dit document is opgebouwd conform de WCAG-principes en succescriteria. De focus ligt daarbij met name op toegankelijke webtemplates. Daar waar een criterium betrekking heeft op een aspect dat voor de website niet relevant is óf puur content-driven is, wordt dit slechts kort aangestipt.

Samenvatting quickscan

Bij aanvang van het onderzoek blijkt dat de website van IJmond Werkt! aan 31 van de in totaal 50 succescriteria van de WCAG 2.1 (niveau A en niveau AA) voldoet.

De specifieke IJmond Werkt-styling levert op een aantal punten problemen op. Het gaat dan met name om aanpassingen in de code en het aanpassen van een aantal contrast issues.

Er treden momenteel 33 fouten en 46 waarschuwingen op in de HTML & CSS code van de homepage. Die moeten idealiter verholpen worden. Aangezien de code hiervan via diverse themabestanden en/of plugins wordt opgesteld kan dit impact op de inspanning hebben, en mogelijk negatieve gevolgen hebben voor upgradebaarheid van de site.

Voor het maken van toegankelijke websites zijn standaarden opgesteld. Hieronder gaan we daarop in. Meer informatie is te vinden op <https://www.digitotoegankelijk.nl/>.

2.1. WCAG: WEB CONTENT ACCESSIBILITY GUIDELINES

Om te bepalen of webcontent toegankelijk is, wordt deze getoetst tegen de internationaal geldende WCAG-richtlijnen. WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. De richtlijnen zijn opgedeeld in vier principes:

Waarneembaar

Bedienbaar

Begrijpelijk

Robuust

Elke richtlijn is vertaald naar een of meerdere meetbare succescriteria zodat de toegankelijkheid van alle content op het web worden gemeten.

WCAG: versies en niveaus

Er wordt getoetst op WCAG-2.0 en WCAG 2.1. De Nederlandse vertaling hiervan is te vinden via deze URL: <https://www.w3.org/Translations/WCAG21-nl/>

WCAG 2.1 is een uitbreiding bestaande uit 12 aanvullende succescriteria waarbij de nadruk vooral ligt op de toegankelijkheid van touchscreens en bruikbaarheid voor mensen met een verstandelijke beperking.

De diverse succescriteria zijn verdeeld over drie categorieën: niveau A, AA en AAA. Voor de Nederlandse (semi-)overheid zijn de eisen op niveau A en AA verplicht, waar deze scan op gebaseerd is. AAA is buiten beschouwing gelaten.

In totaal gaat het om 50 eisen: 38 voor WCAG 2.0, 12 voor WCAG 2.1.

Overzicht WCAG-succescriteria

Hieronder een volledig overzicht van alle criteria van WCAG 2.1.

Waarneembaar

Niet-tekstuele content	A
Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)	A
Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	A
Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	A
Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)	AA
Audiodescriptie (vooraf opgenomen)	AA
Info en relaties	A

Betekenisvolle volgorde	A
Zintuiglijke eigenschappen	A
Oriëntatie	AA
Inputdoel identificeren	AA
Gebruik van kleur	A
Geluidsbediening	A
Contrast (minimum)	AA
Herschalen van tekst	AA
Afbeeldingen van tekst	AA
Dynamisch aanpassen	AA
Niet-tekstueel contrast	AA
Tekstafstand	AA
Content bij aanwijzen of focussen	AA

Bedienbaar

Toetsenbord	A
Geen toetsenbordval	A
Sneltoetsen tekentoets	A
Timing aanpasbaar	A
Pauzeren, stoppen verbergen	A
Drie flitsen of beneden drempelwaarde	A
Herhalende content overslaan	A
Paginatitel	A
Focusvolgorde	A
Linkdoel (in context)	A
Meerdere manieren	AA
Koppen en labels	AA
Focus zichtbaar	AA
Bewegingen aanwijzer	A
Annulering aanwijzer	A
Label in naam	A
Bewegingsactivering	A

Begrijpelijk

Taal van de pagina	A
Taal van onderdelen	AA
Bij focus	A
Bij input	A
Consistente navigatie	AA
Consistente identificatie	AA
Fout identificatie	A
Labels of instructies	A
Foutsuggesties	AA
Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)	AA

Robuust

Parsen	A
Naam, rol, waarde	A
Statusberichten	AA

De volgende pagina's zijn onderzocht voor de quickscan: [Homepage](https://www.ijmondwerkt.nl/) - <https://www.ijmondwerkt.nl/>

Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid is onderverdeeld in verschillende punten in de volgende categorieën:

- Errors
- Contrast errors
- Alerts
- Features
- Structural Elements
- ARIA

Errors

Hierbij ontbreken diverse (formulier) labels en worden hyperlinks zonder tekst gebruikt (onder andere bij social media, close buttons en andere font-awesome <i> tags)

Contrast

IJmondwerkt.com heeft met name bij de Hx tags issues, omdat deze over een background image geplaatst zijn. Bij accessibility wordt gekeken naar de site zonder dat soort images, waardoor witte tekst op zeer lichtgrijze achtergrond staat, en vrijwel geen contrast heeft. Oplossing: achtergrondkleur van het betreffende blok (waar de background-image in staat) een andere kleur (bijvoorbeeld donkergrijs of zwart) te maken.

Alerts

- Veel images hebben dezelfde alt tekst, terwijl deze uniek moet zijn volgens de toegankelijkheidsnorm. Dit kan vanuit de content aangepast worden. Met behulp van een plugin als Yoast SEO kunnen problemen inzichtelijk gemaakt worden.
- Er komen meerdere issues met ontbrekende heading levels naar voren (bijv H4 & H5 in een pagina, maar geen H3). Deze zijn lastig op te lossen, aangezien (zelfs een) H1 niet verplicht is. De H4 staat onder andere in de footer, maar er is geen garantie dat er op een pagina een H3 is.

Features

Alt text is wel aanwezig, maar niet uniek beschrijvend voor de resource (image, link, etc). Dit is meestal een kwestie van de content aanpassen. Verdere wijzigingen in code of thema zijn benodigd, maar dit kan negatieve impact op upgradebaarheid hebben, waardoor er bij iedere upgrade werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden.

Structural elements

Deze categorie geeft aan of structuurelementen aanwezig zijn en of op basis hiervan een logische structuur in de pagina bestaat (H1 -> H2 -> H3 ipv H1 -> H3 -> H2), gebruik van ordered en/of unordered lists, etc. Dit lijkt in orde te zijn, maar is vooral afhankelijk van de juiste semantische opmaak in contentpagina's.

ARIA

De aanwezigheid hiervan is van belang indien standaard HTML niet voldoende is. Dit is vanuit het thema goed geïmplementeerd.

Ten aanzien van individuele WACG punten (Levels A & AA): Niet vermelde punten zijn in de website van IJmond Werkt! in orde.

1.1.1 (Non-text content)

Nalopen of alle formulieren en interactieve elementen text labels hebben. Alle contextuele images van juiste alt text voorzien (werkzaamheden content editor)

1.2.1 Prerecorded audio / video

Video op homepage: Voorzien van een transcript (werkzaamheden content editor).

1.2.2 Ondertiteling

Youtube (werkzaamheden content editor).

1.3.1 info & relationships

- Juiste structuur tags (H1, H2, (un-)ordered lists etc. controleren van alle pagina's of de semantiek in orde is - zo niet aanpassen. (werkzaamheden content editor)
- Tabellen voor tabulaire data indien van toepassing
- Text labels bij formulieren

1.3.2. Meaningful sequence

Controleren of de navigatie elementen in juiste logische volgorde staan (leesrichting).

1.3.5. Identify input purpose

Autocomplete attribuut van formulievelden moet toepasselijk zijn.

1.4.3. & 1.4.11. Contrast text/titels etc

Kleurgebruik controleren, zie hierboven.

2.2.2. Pause, Stop, Hide

Sliders moeten gepauzeerd kunnen worden. Hiervoor moeten we nader onderzoek doen, mogelijk andere functionaliteit implementeren.

2.4.1. Bypass blocks

Skip to main content link toevoegen die zichtbaar wordt na focus.

2.4.3. Focus order

Volgorde van elementen is logisch (leesrichting, niet kriskras) bij het verkrijgen van focus.

2.4.4. Link purpose

Zie item over alt tags hierboven.

2.4.6. Headings & Labels

Unieke toepasselijke labels toepassen op formulieren en interactieve elementen.

2.4.7. Focus visible

Elementen met focus moeten duidelijk zichtbaar zijn. Dit gebeurt al goed in de navigatie, maar in de content nog onvoldoende.

2.5.3. Label in Name

Consistentie tussen labels, alt / ARIA teksten.

3.3.1 Form validation

Moet duidelijk, eenvoudig en toepasselijk zijn.

3.3.2. Labels or instructions

Zijn alle interactieve elementen voorzien van duidelijke labels en/of instructies?

3.3.3. Error suggestion

Zijn foutmeldingen duidelijk, informatief & toepasselijk?

4.1.1 Parsing

Er treden momenteel 33 fouten en 46 waarschuwingen op in de HTML & CSS-code van de homepage. Die moeten idealiter verholpen worden. Aangezien de code hiervan via diverse themabestanden en/of plugins wordt opgesteld kan dit nogal wat impact op de inspanning hebben, en mogelijk negatieve gevolgen hebben voor upgradebaarheid van de site.

Alle werkzaamheden zijn gedaan op de pagina's in Wordpress zelf of in het child-theme van IJmondwerkt. De documenten en functions die in het child-theme staan zullen altijd de documenten en functions in het hoofdthema overschrijven, ook na een update. Hierdoor kan het zijn dat na een update nieuwe features niet zichtbaar zijn.

Alle pagina's:

- Onjuiste semantische volgorde header-tags aangepast. Waar nodig header-tags aangepast naar paragraph of div-tags (bijv. in de footer) om onvoorspelbare volgordes en daardoor errors te voorkomen.
- Bypass block voor navigatie, alleen zichtbaar op focus. Hiermee kan makkelijk naar de main-content op een pagina worden genavigeerd.
- Waar nodig kleuren aangepast ten behoeve van het contrast. Ging altijd om de combinatie lichtblauw-wit, bijna overal aangepast naar donkerblauw/paars-wit, op enkele plekken naar roze-wit. Hierbij is altijd gebruik gemaakt van de huiskleuren.
- Tekst toegevoegd aan links, alleen zichtbaar voor een screen-reader
- Labels toegevoegd aan formulieren waar nodig
- Focus op alle pagina's nagelopen en aangepast waar nodig

Header:

Optie voor scalability aangezet, zodat gebruikers in kunnen zoomen op pagina's.

IJmond Werkt! Award:

Icon-links leeg gemaakt (ipv '#') om de link te verwijderen.

Contact - hoe te bereiken:

Lege h5-tags weggehaald.

Jaarverslagen en rapportages:

(PDF) achter links naar een pdf-document toegevoegd.

Onze opdracht:

Onze rol, 'onze visie' en 'onze dienstverlening' zelfde kleur als donkergrijze tekst op pagina ivm contrast-error.

Werkzoekende-pagina's:

De twee teksten aan de linkerkant van deze pagina's zijn van een h4-tag aangepast naar een div-tag (met dezelfde styling) om problemen met de semantische volgorde te voorkomen.

Vacature-pagina's:

De twee teksten aan de linkerkant van deze pagina's zijn van een h2-tag geworden (met dezelfde styling) om problemen met de semantische volgorde te voorkomen.

Algemeen:

- **Alt-teksten bij afbeeldingen.** Bij alle afbeeldingen is een juiste alt-tekst nodig. Hiervoor is een extra plugin geïnstalleerd: **Bulk Image Alt Text**. Deze heeft automatisch alt-teksten gemaakt voor alle afbeeldingen op de website. Echter zijn er vaak dubbelingen door gebruik van deze methode. Idealiter worden dus alle afbeeldingen afzonderlijk en handmatig van een alt-tekst voorzien.
- Voor goede accessibility moeten alle video's waarnaar gelinkt wordt op de website **ondertiteling** bevatten.
- Een aantal pagina's in de Wordpress-omgeving worden niet gebruikt. Verwijder deze of maak ze een 'concept' om te voorkomen dat bezoeker van de website naar deze pagina's kunnen navigeren:
  - /contact-2
  - /voorbeeldpagina

Homepagina:

- Op de home-pagina bevat de sectie 'partners' een slider met de logo's van partners per categorie ('scholen', 'gemeenten', etc). Deze slider moet gepauzeerd kunnen worden. Dit is een standaard functionaliteit in de slider die wordt gebruikt. Deze functionaliteit is nu echter niet beschikbaar doordat in de column-instellingen een link is gespecificeerd. **Er moet dus een keuze gemaakt worden om de pauzeer-functionaliteit van de slider niet te implementeren óf de link hier te verwijderen.** Indien er voor dit laatste wordt gekozen: zodra het veld 'Column Link' leeg is, zou de slider moeten werken.

Onze opdracht:

- Aanpassen **'neppe' genummerde lijst naar echte genummerde lijst:** op deze pagina staat een lijst in een link, waardoor deze niet een echte genummerde lijst kan worden. Vermijd zoveel mogelijk het stoppen van lijsten in een link en link liever per punt of een begeleidende tekst, en gebruik vervolgens het knopje 'Genummerde lijst' in de teksteditor om een genummerde lijst te maken.

Berichten:

- Alle berichten moeten nagelopen worden om te checken of er content aanpassingen gedaan moeten worden zoals het toevoegen van (PDF) achter een link naar een PDF-document of het toepassen van **de juiste semantische volgorde**.

- Gebruik altijd **de juiste semantische volgorde** voor de opbouw van een pagina, dus opeenvolgend h1>h2>h3 etc. Deze headings geven structuur aan de pagina en laten gebruikers van accessibility-technologie makkelijker de pagina met het toetsenbord navigeren. Als er headings worden overgeslagen dan krijgen deze gebruikers problemen in het navigeren op de pagina. Indien wenselijk kan altijd de grootte van teksten en dergelijke aangepast worden met de knop 'Pagina instelling' waar CSS geschreven kan worden (zie bijvoorbeeld 'Onze opdracht' waar een h3-tag de styling krijgt van een h5-tag).
- Als er een element is waar je een link kán specificeren maar je geen link wil gebruiken, **laat dit veld dan leeg** (ipv een '#' te gebruiken). Door het veld leeg te laten ontstaat er geen link, terwijl door een '#' te plaatsen een lege link ontstaat die nergens heen navigeert en dus voor verwarring kan zorgen.
- **Voeg achter een link naar een PDF-document altijd '(PDF)' toe** (zie voorbeeld op pagina 'Jaarverslagen en rapportages'). Dit laat aan een screen-reader weten dat er een PDF-document wordt geopend. Idealiter voldoen de PDF-documenten ook aan de accessibility vereisten.
- **Gebruik voor lijsten met nummering bij voorkeur altijd een genummerde lijst** en voeg het niet als 'platte tekst' toe. Een voorbeeld is hiervan de pagina 'Onze opdracht': hier staat een lijst in een link, waardoor deze niet een echte genummerde lijst kan worden. Vermijd zoveel mogelijk het stoppen van lijsten in een link en link liever per punt of een begeleidende tekst, en gebruik vervolgens het knopje 'Genummerde lijst' in de teksteditor om een genummerde lijst te maken.
- **Maak voor nieuwe vacature-pagina's een kopie van een van de nu aangepaste vacature pagina's** en pas daarin de tekst aan. Zo worden meteen de juiste header-tags met css-klasse toegevoegd. Daarmee voorkom je nieuwe problemen wat betreft semantische volgorde of andere accessibility issues op deze pagina's.
- Vertaal alle teksten onder het kopje 'Berichten' in Contact > Contactformulieren > Berichten. Deze berichten kunnen gebruikers tegenkomen bij het verkeerd invullen van informatie in het contactformulier. Bij het testen kwam een aantal teksten nog engelstalig terug
- Voeg altijd een **alt-tekst** toe aan een afbeelding zodat het voor een screen-reader duidelijk is wat de afbeelding bevat. Als de afbeelding niet interessant is voor een screen-reader, zoals puur decoratieve afbeeldingen, moet de alt-tekst als dubbele quotes gedefinieerd worden.